

Pro správné psaní koncovky je důležité určit rod, ve kterém je podmět!

Podmět si řekneme v jednotném čísle, poté si na něj ukážeme ukazovacím zájmenem.

- *Tisíce obyvatel odcházely.* – Ten tisíc. (rod mužský)
- *Psi štěkali.* – Ten pes. (rod mužský)
- *Okolnosti se změnilly.* – Ta okolnost. (rod ženský)
- *Hejna ptáků se usadila na jezeře.* – To hejno. (rod střední)

Pokud je podmět rodu mužského, musíme určit také jeho životnost.

- *Tisíce obyvatel odcházely.* – Ten tisíc, vidím tisíc (tvar slova se nemění) – neživotný
- *Psi štěkali.* – Ten pes, vidím psa (tvar slova se mění) – životný

Několikanásobný podmět

1. Je-li ve větě více podmětů a **alespoň jeden je rodu mužského životného**, píšeme v minulém čase zpravidla měkké **i**.
  - *Klára, Tereza, Petra i Martin se pohupovali v rytmu hudby.*
2. Pokud ve větě **není ani jeden podmět rodu mužského životného**, píšeme tvrdé **y**.
  - *Kočky a koťata se vyhřívaly na slunci. Jedno kotě a štěně si spolu hrály ve stínu.*
  - *Hříbě a tele se pásly na louce.*
3. Pokud jsou **jeden** anebo **všechny podměty ve středním rodě a v množném čísle**, píšeme v přísudku **-a**.
  - *Hříbata se pásala na louce.*
  - *Hříbata, telata a jehňata se popásala na louce.*

Těžké příklady a chytáky

Pozor na slova *dítě, oko, ucho* – v jednotném čísle jsou tato slova rodu středního, ale v čísle množném mají rod ženský – píšeme tvrdé **Y**.

Některá podstatná jména mohou být životná i neživotná. Příklady:

- *Všichni činitelé se usnesli. Všechny činitele byly vyloučeny.*
- *To byli moji koničci. To byly moje koničky.*
- *Nosiče s daty byly poškozeny. Nosiči nákladů už byli unaveni.*
- *Ledoborci pluli. Ledoborce pluly.*
- *Uzenáči / Zavináči nám chutnali. Uzenáče / Zavináče nám chutnaly.*
- *Ukazatelé ukazovali. Ukazatele ukazovaly.*
- *Mikrobi nás ohrožovali. Mikroby nás ohrožovaly.*

Určete ve větách podmět a doplňte správnou koncovku přičestí minulého a trpného:

Dny plynul__ jeden za druhým. Náměstími zněl__ revoluční **písně**. Za štíty se objevil__ **těždooděnci**. **Skupiny** chodců pozoroval__ dění a započal__ demonstroval. Společané **kordony** však bránil__ střetům. Všechna **města** úpěl__ pod náporům dění. **Davy** demonstrantů vykřikoval__ hesla, která vyzýval__ ministra k odstoupení. **Politici** raději odcestoval__ na chalupy. **Demonstranti** překročil__ obrannou linii. **Okolnosti i lidé** se však změnil__. Nakonec přijaté **smlouvy** vedl__ k uzavření příměří.

Zrána se děti vydal__ na houby. Oči jim jen zářil__. Jabloně plodil__ nádherné ovoce. Stébla travin se ohýbal__ ve větru. V0ydry lovil__ ryby. Krtci lovil__ žížaly. Křídla motýlů se třepotal__. Koně přešel__ do klusu. Na podzim se ozýval__ datlové i káňata. Avšak čekal__ je také nemilá zjištění. Včely hynul__. Moli dokonce hynul__ po stovkách a sýkory vyzobával__ kosům mls.

V létě jsme se s pár kamarády rozhodl__ přejít Pyreneje. Ze začátku nás unavoval__ střídající se stoupání a klesání, avšak dva týdny nám stačil__ na to, abychom se aklimatizoval__. Batohy, v nichž jsme nesl__ všechny své věci, se střídavě zmenšoval__ i zvětšoval__ podle toho, jak rychle byl__ konzumován__ zásoby v nich uložené. Patnáctý den cesty jsme měl__ zdolávat velké převýšení, proto jsme se dohodl__, že vyrazíme dřív než obvykle. Anička s Dášou vyrazil__ napřed. Čekal jsem za nízkými borovičkami, když se za mnou ozval__ těžké kroky a funění. Ani jsem se nepohnul. Medvěd. Měl__ jsme z nich respekt. Kroky medvěda se přibližoval__ a pak se zase postupně začal__ vzdalovat. Nasliněné prsty na ruce mi potvrdil__, že vítr fouká od medvěda ke mně. Necítil mě. Ještě že jsme nikdo z nás nezpanikařil__.

Jeho dny byl__ sečten__.

Vězni byl__ vyslýchán__ prokurátory.

Děti byl__ vychováván__ rodiči přísně.

Jehňata a kůzlata se pásli__ na menší louce.

Jehně a kůzle se pásli__ spolu.

Býci a krávy se pásli__ na velké louce.

Antigenní testy byl__ vyzkoušen__ na dobrovolnících.

Žáci byl__ vyzkoušen__ učiteli.

Stovky žáků byl__ vyzkoušen__ na konci roku.

Sto žáků byl__ vyzkoušen__.